

Sygn. akt II CSK 158/15

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa M. W.

przeciwko K. W.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 listopada 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z dnia 4 września 2014 r., sygn. akt I ACa 1577/13,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. przyznaje adwokatowi Ł. C. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w Łodzi) kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za udzieloną powodowi z urzędu pomoc prawną w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Powód we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego formułując go w sposób następujący: „czy roszczenia darczyńcy przewidziane w art. 897 k.c. i art. 898 k.c. stanowią alternatywne uprawnienia darczyńcy, czy też popadnięcie darczyńcy w niedostatek w sytuacji gdy obdarowany nie dostarcza mu środków utrzymania można traktować jako przejaw rażącej niewdzięczności obdarowanego?”. Ponadto wskazał na możliwość wystąpienia nieważności postępowania z powodu pozbawienia go możliwości obrony jego praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.)

W związku z przesłanką z art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. zwrócić należy uwagę, że powód jako okoliczności mające uzasadniać nieważność postępowania wskazał brak pouczenia go przez sąd w trybie art. 210 § 2¹ k.p.c. oraz bezpodstawne, jak twierdzi, oddalenie przez Sąd Apelacyjny wniosku o odroczenie rozprawy apelacyjnej.

W odniesieniu do braku pouczenia skarżący wskazał, że było to zaniechanie sądu pierwszej instancji. Ponieważ przedmiotem badania Sądu Najwyższego jest wyrok i czynności sądu drugiej instancji, uchybienie, o którym mowa w skardze kasacyjnej, nie podlega ocenie w płaszczyźnie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.

Odnosząc się natomiast do zarzutu nieodroczenia rozprawy apelacyjnej, zauważyć należy, że z zapisu protokołu rozprawy z dnia 4 listopada 2014 r. wynika, że „stawił się pełnomocnik powoda i wniósł o odroczenie rozprawy ponieważ powód chciałby być obecny osobiście na rozprawie apelacyjnej, a z uwagi na to, że jest osobą w podeszłym wieku, schorowaną i w dniu wczorajszym wg jego oświadczenia, był w innym sądzie, nie był w stanie przyjechać na rozprawę w dniu dzisiejszym” – „Sąd Apelacyjny postanowił nie uwzględnić wniosku o odroczenie rozprawy”. Tej treści zapis w protokole rozprawy apelacyjnej wyklucza możliwość zaakceptowania stanowiska skarżącego o bezzasadnym oddaleniu wniosku

o odroczenie rozprawy. Skarżący pominął treść art. 376 k.p.c. stanowiącego, że rozprawa przed sądem drugiej instancji odbywa się bez względu na niestawiennictwo jednej lub obu stron. Ponadto interesy powoda na tej rozprawie reprezentował ustanowiony w sprawie pełnomocnik. Brak było zatem podstaw dla przyjęcia, że powód przed Sądem Apelacyjnym został pozbawiony możliwości obrony swych praw.

Analizując natomiast wskazaną przez skarżącego przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., zgodzić się trzeba z jego stanowiskiem, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego brak w tej materii stanowczych wypowiedzi. Nie jest to jednak okoliczność wystarczająca dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Niezależnie bowiem od tego czy rozstrzygnięcie przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie dla rozwoju prawa, musi ono przede wszystkim wpływać na rozstrzygnięcie sprawy, w której skargę kasacyjną przedstawiono. Przedstawione zagadnienie mogłoby mieć w sprawie znaczenie wówczas, gdyby skarżący znajdował się w niedostatku. Tymczasem z ustaleń faktycznych Sądu Apelacyjnego, wiążących Sąd Najwyższy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) wynika, że powód ma własne źródła dochodu, a jego „aktualna sytuacja życiowa nie wskazuje na niemożliwość samodzielnego utrzymania się”. W skardze kasacyjnej skarżący z kolei stwierdza, że sąd „nie zbadał dowodowo sytuacji majątkowej powoda pod kątem znajdowania się w niedostatku”. Tak więc i z tego punktu widzenia przedstawione zagadnienie nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy skoro Sąd Najwyższy musiałby zająć stanowisko niejako na przyszłość, bo wpływałoby ono na rozstrzygnięcie dopiero wówczas gdyby w toku dalszego procesu ustalono stan niedostatku. Ponieważ w skargach kasacyjnych nie chodzi o rozstrzyganie zagadnień abstrakcyjnych, ale zagadnień wpływających na rozstrzygnięcia zaskarżone, skarga kasacyjna z uwagi na istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie mogła być przyjęta do rozpoznania.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego należnych pełnomocnikowi powoda ustanowionemu z urzędu orzeczono na podstawie § 6 pkt 6 i § 13 ust. 4 pkt 1

w związku z § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz.U. z 2013, poz. 461).